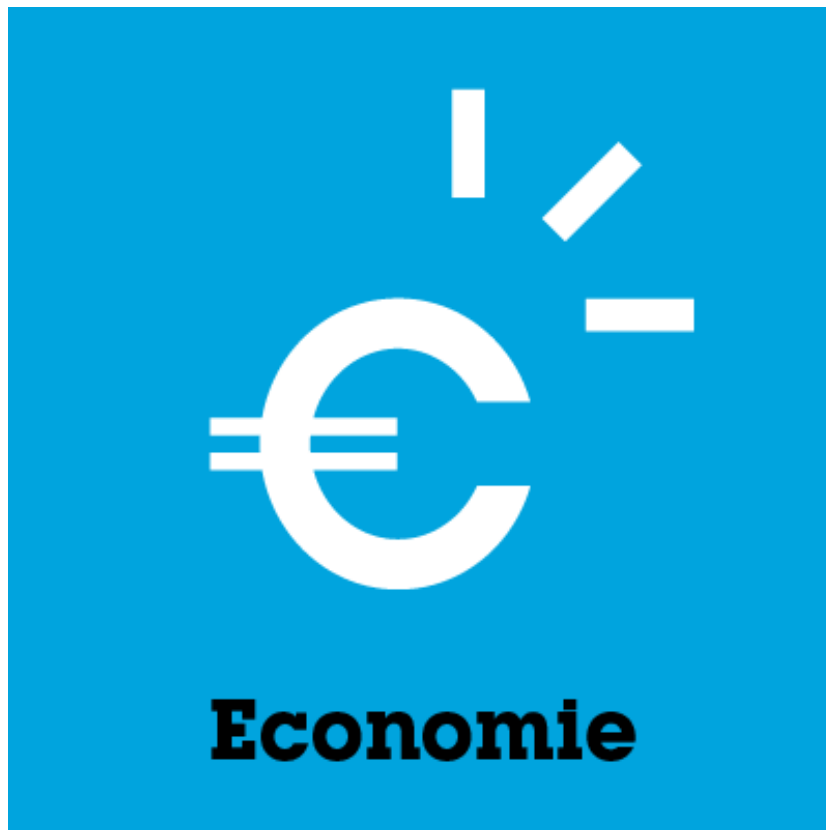

Antwoorden Oefenvragen

VMBO KB

Examenjaar 2025-2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Consumptie	6
1.1 Behoeften	6
1. Economie VMBO KB 2017, tijdvak 1, vraag 1	6
2. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 28	7
3. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 22	8
1.2 Consumentengedrag	9
4. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 1, vraag 39	9
5. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 16	10
6. Economie VMBO KB 2013, tijdvak 1, vraag 4	11
7. Economie VMBO KB 2012, tijdvak 2, vraag 25	12
1.3 Geld en maatschappij	13
8. Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 13	13
9. Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 15	14
10. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 8	15
11. Economie VMBO KB 2017, tijdvak 2, vraag 1	16
12. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 1, vraag 9	17
13. Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 19	18
14. Economie VMBO KB 2013, tijdvak 1, vraag 20	19
15. Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 11	20
16. Economie VMBO KB 2014, tijdvak 1, vraag 23	21
17. Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 7	22
18. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 21	23
19. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 26	24
20. Economie VMBO KB 2016, tijdvak 2, vraag 35	25
2. Arbeid en productie	26
2.1 Productiekosten en prijzen	26
21. Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 21	26
22. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 7	27
23. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 1, vraag 21	28

24.	Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 7	29
25.	Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 29	30
26.	Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 28	31
27.	Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 7	32
28.	Economie VMBO KB 2016, tijdvak 1, vraag 29	33
29.	Economie VMBO KB 2014, tijdvak 1, vraag 28	34
2.2	Arbeid	35
30.	Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 32	35
31.	Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 20	36
32.	Economie VMBO KB 2017, tijdvak 1, vraag 31	37
33.	Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 10	38
34.	Economie VMBO KB 2014, tijdvak 2, vraag 33	39
35.	Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 6	40
36.	Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 35	41
37.	Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 17	42
38.	Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 1	43
39.	Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 19	44
40.	Economie VMBO KB 2016, tijdvak 1, vraag 15	45
41.	Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 2	46
42.	Economie VMBO KB 2016, tijdvak 2, vraag 18	47
43.	Economie VMBO KB 2013, tijdvak 2, vraag 3	48
44.	Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 9	49
45.	Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 11	50
3.	Internationale ontwikkelingen	51
3.1	Import en export	51
46.	Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 14	51
47.	Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 32	52
48.	Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 32	53
49.	Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 2	54
50.	Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 18	55
51.	Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 32	56
52.	Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 33	57

53.	Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 37	58
3.2	Europa	59
54.	Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 7	59
55.	Economie VMBO KB 2017, tijdvak 1, vraag 34	60
56.	Economie VMBO KB 2017, tijdvak 1, vraag 35	61
3.3	Ontwikkelingslanden	62
57.	Economie VMBO KB 2017, tijdvak 2, vraag 34	62
58.	Economie VMBO KB 2015, tijdvak 1, vraag 16	63
59.	Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 19	64
60.	Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 20	65
61.	Economie VMBO KB 2017, tijdvak 2, vraag 38	66
62.	Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 24	67
63.	Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 18	68
64.	Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 25	69
65.	Economie VMBO KB 2016, tijdvak 1, vraag 11	70
66.	Economie VMBO KB 2016, tijdvak 1, vraag 6	71
67.	Economie VMBO KB 2015, tijdvak 1, vraag 19	72
68.	Economie VMBO KB 2014, tijdvak 2, vraag 19	73
69.	Economie VMBO KB 2013, tijdvak 2, vraag 43	74
70.	Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 14	75
4.	Rekenen	76
4.1	Rekenen	76
71.	Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 16	76
72.	Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 27	77
73.	Economie VMBO KB 2021, tijdvak 1, vraag 22	78
74.	Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 27	79
75.	Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 20	80
76.	Economie VMBO KB 2017, tijdvak 2, vraag 6	81
77.	Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 9	82
78.	Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 30	83
79.	Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 21	84
80.	Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 13	85

81.	Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 15	86
82.	Economie VMBO KB 2017, tijdvak 1, vraag 22	87

1. Consumptie

1.1 Behoeften

1. Economie VMBO KB 2017, tijdvak 1, vraag 1

Oefenvraag examen 2017 tijdvak 1 – vraag 1

Stefan heeft net zijn diploma vmbo gehaald. In augustus start hij in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Daarvoor heeft hij een nieuwe laptop nodig. Hij overlegt met zijn opa over deze aankoop. Stefan: "Mijn laptop is een noodzakelijk goed. Dat heb ik geleerd bij het vak economie." Zijn opa vindt van niet: "Onzin, een laptop behoort tot de luxe goederen." Geef één argument voor de mening van Stefan en één argument voor de mening van zijn opa.

Maximumscore 2 punten

Het juiste antwoord is:

Voorbeeld van een juist argument van Stefan:

- Een laptop heeft hij nodig voor zijn studie (de studie is van belang om in de toekomst een inkomen te verdienen).

Voorbeeld van een juist argument van opa:

- Een laptop is niet noodzakelijk om in leven te blijven.

2. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 28

Oefenvraag examen 2024 tijdvak 1 – vraag 28

Annabel is verpleegkundige en gaat met de auto naar haar werk. Ze is niet blij nu de benzineprijzen flink zijn gestegen. Ze krijgt van haar werkgever geen hogere vergoeding voor de gemaakte reiskosten.

Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.

Doe het zo: Noteer de nummers (1), (2) en (3). Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.

Een auto is een ...(1)... (gebruiksgoed / verbruiksgoed). De noodzakelijke benzine voor de auto is een ...(2)... (schaars / zeldzaam) goed. Op weg naar haar werk maakt zij ...(3)... (geen / wel) gebruik van collectieve voorzieningen.

Maximumscore 2 punten

Het juiste antwoord is:

- (1) gebruiksgoed
- (2) schaars
- (3) wel

indien drie juist 2 punten

indien twee juist 1 punt

indien een of geen juist 0 punten

3. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 22

Oefenvraag examen 2024 tijdvak 1 – vraag 22

In 2021 bedroeg het nationaal inkomen van Marokko € 100,38 miljard. Het land had toen 35 miljoen inwoners. In Nederland was in datzelfde jaar het nationaal inkomen per hoofd van de bevolking € 47.800.

Het inkomen per hoofd van de bevolking is in Nederland veel hoger dan in Marokko. Toch is het verschil in koopkracht tussen Nederland en Marokko kleiner dan je zou verwachten.

Wat kan hiervan de oorzaak zijn?

- A Het prijspeil in Marokko is hoger dan in Nederland.
- B Het prijspeil in Marokko is lager dan in Nederland.
- C Marokko heeft meer inwoners dan Nederland.
- D Marokko heeft minder inwoners dan Nederland.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste uitleg:

- B

1.2 Consumentengedrag

4. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 1, vraag 39

Oefenvraag examen 2021 tijdvak 1 – vraag 39

In 2018 is de wereldmarktprijs van steenkool sterk gedaald.

In welk geval zal de wereldmarktprijs van steenkool zeker dalen?

- A De vraag naar steenkool neemt af, terwijl het aanbod van steenkool afneemt.
- B De vraag naar steenkool neemt af, terwijl het aanbod van steenkool toeneemt.
- C De vraag naar steenkool neemt toe, terwijl het aanbod van steenkool afneemt.
- D De vraag naar steenkool neemt toe, terwijl het aanbod van steenkool toeneemt.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- B

5. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 16

Oefenvraag examen 2015 tijdvak 2 – vraag 16

De Wereldbank stelt de armoedegrens op een inkomen van \$ 1,25 per dag per persoon. Deze grens is voor iedereen hetzelfde.

Betekent dit dat mensen die leven op de armoedegrens in verschillende landen ook dezelfde koopkracht hebben? Verklaar je antwoord.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste verklaring:

- Nee, de koopkracht van \$ 1,25 is in elk land anders omdat de prijzen overal verschillen.

6. Economie VMBO KB 2013, tijdvak 1, vraag 4

Oefenvraag examen 2013 tijdvak 1 – vraag 4

Pieter krijgt de volgende poster toegezonden met de vraag of hij die in zijn café wil ophangen.

Waarvan is deze poster een voorbeeld?

- A commerciële reclame
- B ideële reclame
- C merkreclame
- D sluikreclame

vertaling: alcohol doodt

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- B

7. Economie VMBO KB 2012, tijdvak 2, vraag 25

Oefenvraag examen 2012 tijdvak 2 – vraag 25

Het assortiment speelt een belangrijke rol in de marketingstrategie van Action.

Tot welk onderdeel van de marketing behoort het assortiment?

- A plaatsbeleid
- B prijsbeleid
- C productbeleid
- D promotiebeleid

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- C

1.3 Geld en maatschappij

8. Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 13

Oefenvraag examen 2018 tijdvak 1 – vraag 13

Het Nibud (Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting) publiceert al jarenlang gegevens over zakgeld aan jongeren. Enrico vergelijkt zijn zakgeld met het gemiddelde zakgeld van zijn leeftijdsgenoten.

Gebruik bovenstaande tekst.

Van welke functie van geld is sprake bij Enrico?

A van rekenmiddel

B van ruilmiddel

C van spaarmiddel

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- A

9. Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 15

Oefenvraag examen 2018 tijdvak 1 – vraag 15

Tot welke geldsoort worden munten gerekend?

A tot chartaal geld

B tot direct geld

C tot giraal geld

D tot indirect geld

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- A

10. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 8

Oefenvraag examen 2024 tijdvak 1 – vraag 8

Welke inkomensvorm is een bijstandsuitkering?

A inkomen uit arbeid

B inkomen uit bezit

C inkomen uit overdracht

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- C

11. Economie VMBO KB 2017, tijdvak 2, vraag 1

Oefenvraag examen 2017 tijdvak 2 – vraag 1

Sacha is een alleenstaande bijstandsmoeder met twee kinderen, die beiden naar het vmbo gaan. De laatste tijd komt zij niet meer uit met haar geld. Op haar spaarrekening staat € 3.000 waarover ze rente ontvangt.

Welke soorten inkomen ontvangt Sacha?

A inkomen uit arbeid en uit bezit

B inkomen uit arbeid en uit overdrachten

C inkomen uit overdrachten en uit bezit

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- C

12. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 1, vraag 9

Oefenvraag examen 2015 tijdvak 1 – vraag 9

Ron gaat op zoek naar werk. Hij is benieuwd hoeveel hij kan verdienen.
Het uurloon wordt onder andere bepaald door werkervaring en opleiding.
Noem, naast de werkervaring en opleiding, nog een andere factor die de hoogte van het uurloon bepaalt.

Maximumscore 1 punt

Voorbeelden van juiste factoren:

- Leeftijd.
- Verantwoordelijkheid.

13. Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 19

Oefenvraag examen 2018 tijdvak 1 – vraag 19

Enrico zet zijn spaargeld op een spaarrekening.
Noem drie motieven om te sparen.

Maximumscore 2 punten

Het juiste antwoord is:

- Sparen voor een doel
- Sparen uit voorzorg
- Sparen voor de rente

14. Economie VMBO KB 2013, tijdvak 1, vraag 20

Oefenvraag examen 2013 tijdvak 1 – vraag 20

Veel mensen lenen geld voor de aanschaf van een duurzaam consumptiegoed.
Men onderscheidt nog meer motieven om geld te lenen.
Noem nog één ander motief van mensen om geld te lenen.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juist motief:

- Opvangen van tijdelijke liquiditeitstekorten / geldtekorten.
- Opvang van calamiteiten.

15. Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 11

Oefenvraag examen 2022 tijdvak 1 – vraag 11

Yair kan kiezen uit een aantal kredieten: persoonlijke lening, doorlopende lening, huurkoop en koop op afbetaling.

Geef aan of onderstaande uitspraken juist of onjuist zijn.

Doe het zo: Neem de letters (a, b, c) over en schrijf daar achter: juist of onjuist.

a Bij een persoonlijke lening is het leenbedrag vrij te besteden.

b Bij een doorlopende lening hoef je niet af te lossen.

c Bij koop op afbetaling hoef je geen rente te betalen.

Maximumscore 2 punten

Het juiste antwoord is:

- a juist
- b onjuist
- c onjuist

Indien drie juist 2 punten.

Indien twee juist 1 punt.

Indien een of geen juist 0 punten.

16. Economie VMBO KB 2014, tijdvak 1, vraag 23

Oefenvraag examen 2014 tijdvak 1 – vraag 23

Naast het consumentenvertrouwen is het voor de groei van de economie ook van belang dat de rente niet te veel stijgt.

Geef een argument waarom een hogere rente de economische groei weer zal kunnen afremmen.

Maximumscore 2 punten

Voorbeeld van een juist argument:

- Door een hogere rente zullen mensen minder snel gaan lenen of meer gaan sparen.
- Hierdoor wordt minder geïnvesteerd/gekocht. Dit zorgt voor minder economische groei.

17. Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 7

Oefenvraag examen 2023 tijdvak 1 – vraag 7

Loes gebruikt haar auto alleen voor woon-werkverkeer van Laren (NH) naar Hilversum. Autorijden is duur en niet duurzaam. Daarom gaat zij uitzoeken hoeveel autorijden haar kost en welke duurzame alternatieven er zijn om op haar werk te komen.

Hieronder staan drie verschillende stellingen over autokosten.

Geef voor elke stelling aan of deze juist of onjuist is.

Doe het zo: Noteer de nummers (1), (2) en (3) en schrijf daarachter juist of onjuist.

- 1 De kosten van een autoverzekering zijn incidentele uitgaven.
- 2 De brandstofkosten zijn huishoudelijke uitgaven.
- 3 De kosten voor onderhoud en reparatie zijn vaste lasten.

Maximumscore 2 punten

Het juiste antwoord is:

- (1) onjuist
- (2) juist
- (3) onjuist

indien drie juist 2 punten

indien twee juist 1 punt

indien een of geen juist 0 punten

18. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 21

Oefenvraag examen 2015 tijdvak 2 – vraag 21

Marieke zegt: "Als je een budgetplan maakt, moet je natuurlijk wel prioriteiten stellen!"

Wat betekent dit?

A Je moet alleen geld uitgeven aan basisbehoeften.

B Je moet gaan bezuinigen op incidentele uitgaven.

C Je moet je behoeften in volgorde van belangrijkheid zetten.

D Je moet meer tijd nemen voor je boodschappen en op zoek gaan naar koopjes.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- C

19. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 26

Oefenvraag examen 2015 tijdvak 2 – vraag 26

Bezuinigen op de vaste lasten kan een oplossing bieden, misschien niet direct, maar wel voor de toekomst. Waarom is een bezuiniging op de vaste lasten vaak pas in de toekomst mogelijk?

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juist antwoord:

- Bij vaste lasten zit je vaak nog vast aan een lopend contract (meestal werkt een wijziging pas door in een volgende contractperiode).

20. Economie VMBO KB 2016, tijdvak 2, vraag 35

Oefenvraag examen 2016 tijdvak 2 – vraag 35

Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen. Doe het zo: Noteer de nummers (1), (2) en (3) op je antwoordblad. Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.

Door ...(1)... (meer vraag naar / minder aanbod van) producten uit ontwikkelingslanden ontstaat er economische groei in ontwikkelingslanden. De vraag naar ...(2)... (werkgevers / werknemers) stijgt dan. Als er op korte termijn ...(3)... (te veel / te weinig) arbeiders beschikbaar zijn, worden kinderen ingeschakeld.

Maximumscore 2 punten

Het juiste antwoord is:

- (1) meer vraag naar.
- (2) werknemers.
- (3) te weinig.

2. Arbeid en productie

2.1 Productiekosten en prijzen

21. Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 21

Oefenvraag examen 2022 tijdvak 1 – vraag 21

Informatiebron 5: financiële gegevens van Ultra-net in 2018

omzet	€ 1.348.000
huurkosten	€ 115.000
afschrijvingskosten	€ 125.000
rentekosten	€ 50.000
loonkosten	€ 725.000
nettowinst	€ 250.000

Gebruik informatiebron 5.

Klanten kunnen bij Ultra-net een jaarabonnement afsluiten om onbeperkt tv-series en films te kijken. Dit abonnement kost € 125 per jaar (exclusief btw).

Bereken de afzet van Ultra-net in 2018. Schrijf je berekening op.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste berekening:

- $$\frac{€1.348.00}{€125} = 10.784$$

22. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 7

Oefenvraag examen 2021 tijdvak 2 – vraag 7

Uit welke twee onderdelen bestaat de consumentenprijs?

- A verkoopprijs + brutowinstmarge
- B verkoopprijs + btw
- C inkoopprijs + brutowinst
- D inkoopprijs + btw

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- B

23. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 1, vraag 21

Oefenvraag examen 2021 tijdvak 1 – vraag 21

Wat wordt verstaan onder een marktaandeel?

- A de afzet van een bedrijf als percentage van de totale afzet in een bedrijfstak
- B de afzet van een bedrijf als percentage van de totale omzet in een bedrijfstak
- C de winst van een bedrijf als percentage van de afzet van het bedrijf
- D de winst van een bedrijf als percentage van de omzet van het bedrijf

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- A

24. Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 7

Oefenvraag examen 2018 tijdvak 1 – vraag 7

Henriëtte wil een winkel beginnen in exclusieve, Italiaanse designkleding voor vrouwen. Haar vriend Thomas denkt dat kledingverkoop op het moment niet winstgevend is. Henriëtte wil toch haar kledingwinkel starten. Een naam heeft ze al: SHE. [...]

Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen. Doe het zo: Noteer de nummers (1) en (2) op je antwoordblad. Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.

Een marktaandeel is de ...(1)... (afzet / brutowinst / nettowinst) als percentage van het totaal in de markt. Als de totale markt gelijk blijft en Henriëtte met succes toetreedt tot de markt, zal het marktaandeel van de concurrenten ...(2)... (gelijk blijven / groter worden / kleiner worden).

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- (1) afzet.
- (2) kleiner worden.

25. Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 29

Oefenvraag examen 2023 tijdvak 1 – vraag 29

Geef van de volgende kostensoorten aan of het vaste of variabele kosten zijn voor een autobezitter. Doe het zo: Noteer de letters (a, b en c). Schrijf achter de letters de juiste woorden op (vaste kosten of variabele kosten).

kostensoort	vaste kosten	variabele kosten
a wegenbelasting		
b brandstof		
c autoverzekering		

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- a vaste kosten
- b variabele kosten
- c vaste kosten

indien drie juist 1 punt

indien twee, een of geen juist 0 punten

26. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 28

Oefenvraag examen 2021 tijdvak 2 – vraag 28

Voor het berekenen van de nettowinst moet Erica de bedrijfskosten berekenen.

In welke regel staan uitsluitend juiste voorbeelden van bedrijfskosten?

A btw, huisvesting, verzekeringen

B btw, inkoopwaarde, personeelskosten

C energiekosten, inkoopwaarde, personeelskosten

D energiekosten, huisvesting, verzekeringen

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- D

27. Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 7

Oefenvraag examen 2019 tijdvak 1 – vraag 7

Een van de grootste kosten van een auto is de waardevermindering van de auto. Hoe noemen we deze kosten?

- A afschrijving
- B bijschrijving
- C inschrijving
- D overschrijving

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- A

28. Economie VMBO KB 2016, tijdvak 1, vraag 29

Oefenvraag examen 2016 tijdvak 1 – vraag 29

Karin en Rudy zitten in het tweede jaar van een ICT-opleiding op het mbo. Zij willen een app ontwikkelen voor bedrijven. [...] Karin en Rudy hebben vaste kosten en variabele kosten. De vaste kosten bedragen € 1.000 en de variabele kosten € 0,01 per verkochte app. Hoe meer apps er worden verkocht, hoe lager de kostprijs per app.

Waarom is dat zo?

- A De variabele kosten kunnen over meer producten worden verdeeld.
- B De variabele kosten kunnen over minder producten worden verdeeld.
- C De vaste kosten kunnen over meer producten worden verdeeld.
- D De vaste kosten kunnen over minder producten worden verdeeld.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- C

29. Economie VMBO KB 2014, tijdvak 1, vraag 28

Oefenvraag examen 2014 tijdvak 1 – vraag 28

Ronald is een boer met 90 koeien. Een koe geeft per dag gemiddeld 30 liter melk. De inkomsten op de boerderij zijn afhankelijk van de melkprijs. Ronald kreeg in 2010 gemiddeld € 27,75 per 100 liter melk.

Bereken de omzet van Ronald in 2010 (365 dagen). Schrijf je berekening op.

Maximumscore 2 punten

Het juiste antwoord is:

- 273.476 euro.

Voorbeeld van een juiste berekening:

- $90 \times 30 = 2.700$ liter per dag.
- 2.700×365 dagen per jaar = 985.500 liter per jaar.
- $985.500 \times \text{€ } 27,75 / 100 = 273.476$ euro.

2.2 Arbeid

30. Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 32

Oefenvraag examen 2023 tijdvak 1 – vraag 32

Uit een krant, april 2020:

Onrust bij staalproducent Tata Steel

Tata Steel in IJmuiden produceert jaarlijks meer dan zeven miljoen ton staal. Dat staal wordt gebruikt voor de productie van auto's, koelkasten, fornuizen, blikjes en vele andere producten. Door overproductie op de internationale staalmarkt dalen de prijzen van staal. Om te blijven bestaan zal Tata Steel moeten bezuinigen of anders gaan produceren. Daardoor dreigt ontslag voor vele werknemers.

Tata Steel is producent van staal.

Tot welke productiesector behoort Tata Steel?

- A tot de primaire sector
- B tot de secundaire sector
- C tot de tertiaire sector
- D tot de quataire sector

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- B

31. Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 20

Oefenvraag examen 2022 tijdvak 1 – vraag 20

Ultra-net biedt tv-series en films aan en is de afgelopen jaren enorm gegroeid.

Ultra-net heeft twee doelstellingen:

- een hoger marktaandeel
- een hogere nettowinst

Tot welke economische sector behoort Ultra-net?

- A primaire sector
- B secundaire sector
- C tertiaire sector
- D quataire sector

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- C

32. Economie VMBO KB 2017, tijdvak 1, vraag 31

Oefenvraag examen 2017 tijdvak 1 – vraag 31

Nu Stijn gaat werken, is zijn inkomen niet veel hoger dan met een volledige Wajong-uitkering. Toch wil hij graag blijven werken.

Noem twee arbeidsmotieven, anders dan een financieel motief, voor Stijn om toch te werken.

Maximumscore 2 punten

Voorbeelden van juiste arbeidsmotieven:

- Vanwege sociale contacten
- Hij voelt zich nuttig voor de maatschappij.
- Hij doet werkervaring op.

33. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 10

Oefenvraag examen 2015 tijdvak 2 – vraag 10

Te berekenen valt dat Grieken gemiddeld 47% meer uren werken dan de Nederlanders. De jaarproductie van Grieken ligt niet 47% hoger dan die van Nederlanders. Die is minder dan 47%.

Hoe komt dat?

- A De arbeidsproductiviteit per uur van Grieken is hoger dan van Nederlanders.
- B De arbeidsproductiviteit per uur van Grieken is lager dan van Nederlanders.
- C Griekenland heeft meer werkenden dan Nederland.
- D Griekenland heeft minder werkenden dan Nederland.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- B

34. Economie VMBO KB 2014, tijdvak 2, vraag 33

Oefenvraag examen 2014 tijdvak 2 – vraag 33

Leg uit hoe een betere arbeidsverdeling de arbeidsproductiviteit kan verhogen.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste uitleg:

- Door de werkzaamheden binnen een bedrijf beter te verdelen en ouderen datgene te laten doen waar ze goed in zijn, kan de productie per tijdseenheid omhoog gaan.

35. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 6

Oefenvraag examen 2024 tijdvak 1 – vraag 6

Arbeid is een belangrijk immigratiemotief om naar Nederland te komen.

Wat is het effect van de komst van immigranten op de Nederlandse arbeidsmarkt?

A De vraag naar arbeid neemt af, want er zijn meer arbeidskrachten beschikbaar.

B De vraag naar arbeid neemt toe, want er zijn meer arbeidskrachten beschikbaar.

C Het aanbod van arbeid neemt af, want er zijn meer arbeidskrachten beschikbaar.

D Het aanbod van arbeid neemt toe, want er zijn meer arbeidskrachten beschikbaar.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- D

36. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 35

Oefenvraag examen 2024 tijdvak 1 – vraag 35

In de horeca is sprake van personeelstekort.

Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.

Doe het zo: Noteer de nummers (1) en (2). Vul bij de nummers de juiste woorden in.

Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.

Van personeelstekort is sprake als het aanbod van arbeid ...(1)... (groter / kleiner) is dan de vraag naar arbeid. Er is dan sprake van een ...(2)... (krappe / ruime) arbeidsmarkt.

Maximumscore 2 punten

Het juiste antwoord is:

- (1) kleiner
- (2) krappe

indien twee juist 2 punten

indien een juist 1 punt

indien geen juist 0 punten

37. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 17

Oefenvraag examen 2024 tijdvak 1 – vraag 17

In de afgelopen jaren is het aantal varkensboeren in Nederland sterk afgenomen. Dit komt door de steeds strengere milieueisen waaraan deze boerderijen moeten voldoen. Ook varkensboer Jan Bauer wil stoppen met zijn bedrijf. [...]

De werkgelegenheid in Nederland neemt af doordat varkensboeren, zoals Bauer, stoppen met hun varkensboerderijen.

Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.

Doe het zo: Noteer de nummers (1) en (2). Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.

Doordat varkensboeren stoppen met produceren ontstaat er ...(1)... (conjuncturele / structurele) werkloosheid. Tegelijkertijd is de vraag naar varkensvlees in Nederland gedaald, hierdoor ontstaat ...(2)... (conjuncturele / structurele) werkloosheid.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- (1) structurele
- (2) conjuncturele

indien twee juist 1 punt

indien een of geen juist 0 punten

38. Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 1

Oefenvraag examen 2019 tijdvak 1 – vraag 1

Maxine verloor haar baan tijdens de economische crisis. Haar bedrijf verkocht minder producten. Zij is nu al drie jaar werkloos en op zoek naar een baan.

Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.

Doe het zo: Noteer de nummers (1), (2) en (3) op je antwoordblad. Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.

De werkloosheid van Maxine was een gevolg van te weinig ...(1)... (aanbod van / vraag naar) producten en wordt ...(2)... (conjuncturele / structurele) werkloosheid genoemd. Als werkzoekende behoort Maxine tot de ...(3)... (aanbieders / vragers) op de arbeidsmarkt.

Maximumscore 2 punten

Het juiste antwoord is:

- (1) vraag naar
- (2) conjuncturele
- (3) aanbieders

39. Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 19

Oefenvraag examen 2019 tijdvak 1 – vraag 19

Nog niet zo lang geleden was China een lagelonenland. Om die reden vestigden ook Nederlandse bedrijven zich in dat land. De werkloosheid nam daardoor in Nederland toe.

Leidt de verplaatsing van Nederlandse bedrijven naar China tot conjuncturele of structurele werkloosheid in Nederland? Maak een keuze en verklaar je antwoord.

Maximumscore 2 punten

Het juiste antwoord is:

- Structurele werkloosheid

Voorbeeld van een juiste verklaring:

- Want deze werkloosheid is het gevolg van een verandering in de productiestructuur

40. Economie VMBO KB 2016, tijdvak 1, vraag 15

Oefenvraag examen 2016 tijdvak 1 – vraag 15

Steeds meer vakantiegangers gaan via internet vakantie-reizen zoeken, vergelijken en boeken. Meer dan de helft van de vakantie-reizen wordt nu al bij online-reiswinkels geboekt. Nog maar 15% van de vakantiegangers komt bij de reiswinkel in het winkelcentrum langs.

Door de online verkoop van vakantie-reizen moeten steeds meer reiswinkels in het winkelcentrum sluiten. Hierdoor ontstaat werkloosheid.

Welk soort werkloosheid ontstaat hierdoor? Leg het antwoord uit.

Maximumscore 2 punten

Het juiste antwoord is:

Structurele werkloosheid.

Voorbeelden van een juiste uitleg:

- De vakantie-reizen worden op een andere manier te koop aangeboden.
- De productiestructuur is gewijzigd.

41. Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 2

Oefenvraag examen 2019 tijdvak 1 – vraag 2

Welke instantie bemiddelt in Nederland tussen vragers naar en aanbieders van werk?

- A CBS-werkbedrijf
- B FTE-werkbedrijf
- C NIBUD-werkbedrijf
- D UWV-werkbedrijf

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- D

42. Economie VMBO KB 2016, tijdvak 2, vraag 18

Oefenvraag examen 2016 tijdvak 2 – vraag 18

Als zzp'ers al meerdere jaren geen opdrachten meer kunnen vinden, melden zij zich uiteindelijk aan bij het UWV en worden officieel geregistreerd als werkloos.

Geef een financiële reden waarom deze zzp'ers zich aanmelden bij het UWV.

Maximumscore 1 punt

Voorbeelden van een juiste reden:

Registratie bij het UWV:

- Kan leiden tot een baan (en inkomen).
- Is een voorwaarde voor een eventuele werkloosheidsuitkering.

43. Economie VMBO KB 2013, tijdvak 2, vraag 3

Oefenvraag examen 2013 tijdvak 2 – vraag 3

Arno's vrouw vindt het vervelend dat ze minder inkomen hebben nu Arno werkloos is. In tegenstelling tot zijn vrouw maakt Arno zich meer druk om andere nadelen van het werkloos zijn.

Noem twee andere nadelen die iemand ondervindt als hij werkloos wordt.

Maximumscore 2 punten

Voorbeelden van juiste nadelen:

- Verlies van sociale contacten.
- Verveling.
- Zich nutteloos voelen.

44. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 9

Oefenvraag examen 2015 tijdvak 2 – vraag 9

In Nederland is het aantal werkenden groter dan het aantal fulltimebanen, dat wil zeggen banen met een volledige werkweek.

Geef een verklaring voor het feit dat in Nederland het aantal werkenden groter is dan het aantal mensen met een fulltimebaan.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste verklaring:

- In Nederland wordt door veel mensen in deeltijd gewerkt.

45. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 11

Oefenvraag examen 2015 tijdvak 2 – vraag 11

In de jaren tachtig van de vorige eeuw werden veel werkweken in Nederland verkort van 40 uur naar 38 uur en zelfs 36 uur om op deze manier de werkloosheid terug te dringen.

Leg uit hoe door het verkorten van de werkweek de werkloosheid kon afnemen.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste uitleg:

- Als een werknemer minder uren werkt per week en dezelfde productie gehaald moet worden, zullen er meer werknemers in dienst moeten komen (waardoor de werkloosheid kan dalen).

3. Internationale ontwikkelingen

3.1 Import en export

46. Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 14

Oefenvraag examen 2022 tijdvak 1 – vraag 14

Het Nederlandse gezin Bosch is op vakantie in de VS.

Is er sprake van import of export door Nederland?

A Er is sprake van export, omdat er goederen en diensten worden gekocht in de VS.

B Er is sprake van export, omdat er goederen en diensten worden gekocht in Nederland.

C Er is sprake van import, omdat er goederen en diensten worden gekocht in de VS.

D Er is sprake van import, omdat er goederen en diensten worden gekocht in Nederland.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- C

47. Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 32

Oefenvraag examen 2018 tijdvak 1 – vraag 32

Nederland verdient een groot deel van het nationaal inkomen door export naar andere Europese landen.
Noem een reden voor de grote omvang van de Nederlandse export naar andere Europese landen.

Maximumscore 1 punt

Voorbeelden van een juiste reden:

- Goede vervoersmogelijkheden over land, water en zee;
- De centrale ligging van Nederland ten opzichte van het (Duitse) achterland;
- Lidmaatschap van de EU.

48. Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 32

Oefenvraag examen 2019 tijdvak 1 – vraag 32

Uit de krant:

Nederland is een grote exporteur van landbouwproducten. In 2016 bedroeg de waarde van de Nederlandse export van landbouwproducten € 84,96 miljard, een record.

In 2016 bedroeg het Nederlandse nationaal inkomen € 708 miljard.

Bereken de Nederlandse exportquote van landbouwproducten. Schrijf je berekening op.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste berekening:

- $$\frac{€ 84,96 \text{ mld}}{€ 708 \text{ mld}} \times 100\% = 12\%$$

49. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 2

Oefenvraag examen 2024 tijdvak 1 – vraag 2

Peru is een ontwikkelingsland in Zuid-Amerika. [...]

De laatste jaren is de wisselkoers van de Peruaanse munt sterk gedaald ten opzichte van de Amerikaanse dollar.

De buitenlandse handel van Peru neemt toe, doordat ...

A de export van Peru duurder wordt.

B de export van Peru goedkoper wordt.

C de import van Peru duurder wordt.

D de import van Peru goedkoper wordt.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- B

50. Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 18

Oefenvraag examen 2022 tijdvak 1 – vraag 18

Veranderingen op de betalingsbalans van EMU-landen hebben gevolgen voor de wisselkoers van de euro. Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.

Doe het zo: Noteer de nummers (1) en (2). Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.

Als EMU-landen meer importeren uit de VS stijgt ...(1)... (de vraag naar / het aanbod van) dollars, waardoor de koers van de euro, ten opzichte van de dollar, daalt. De import van EMU-landen vanuit de VS wordt dan ...(2)... (duurder / goedkoper).

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- (1) de vraag naar
(2) duurder

Indien twee juist 1 punt.

Indien een of geen juist 0 punten.

51. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 32

Oefenvraag examen 2021 tijdvak 2 – vraag 32

In de Verenigde Staten (VS) is in 1963 de 'Chicken Tax' ingevoerd. Dat is een invoertarief van 25% op, onder andere, buitenlandse pick-uptrucks die in de VS worden ingevoerd.

Een invoertarief is een protectionistische maatregel.
Noem een andere protectionistische maatregel.

Maximumscore 1 punt

Voorbeelden van een juiste maatregel:

- Contingentering (quota instellen)
- Exportsubsidies
- Invoerverbod

52. Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 33

Oefenvraag examen 2018 tijdvak 1 – vraag 33

Op welke manier kan de Nederlandse overheid de Nederlandse export stimuleren?

- A door een exportheffing
- B door een exportquote
- C door een exportsubsidie
- D door een exportvolume

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- C

53. Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 37

Oefenvraag examen 2018 tijdvak 1 – vraag 37

Na de voorgenomen uittreding uit de Europese Unie (Brexit), wil de regering van het Verenigd Koninkrijk maatregelen nemen om de import te beperken. Noem twee maatregelen die de regering van het Verenigd Koninkrijk kan treffen om de import te beperken.

Maximumscore 2 punten

Voorbeelden van juiste maatregelen (twee noemen):

- Invoerquota voor buitenlandse producten instellen;
- Invoerrechten op buitenlandse producten instellen;
- Volledig invoerverbod instellen.

3.2 Europa

54. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 7

Oefenvraag examen 2024 tijdvak 1 – vraag 7

Immigranten, zoals Duitsers en Polen, blijven korter in Nederland dan immigranten uit andere landen. Duitsers en Polen kunnen relatief makkelijk in Nederland studeren of werken, want in de EU is sprake van een vrij verkeer van ...

- A diensten.
- B goederen.
- C kapitaal.
- D personen.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- D

55. Economie VMBO KB 2017, tijdvak 1, vraag 34

Oefenvraag examen 2017 tijdvak 1 – vraag 34

De Europese Unie (EU) telt momenteel 28 landen. Door hun lidmaatschap van de EU hebben deze landen vrij verkeer van goederen, diensten, personen en kapitaal binnen de EU.

Noem één voorbeeld van vrij verkeer van kapitaal voor Nederland binnen de EU.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juist voorbeeld:

- Een Nederlander zet zijn spaargeld op een Belgische bank (en ontvangt daarvan rente).

56. Economie VMBO KB 2017, tijdvak 1, vraag 35

Oefenvraag examen 2017 tijdvak 1 – vraag 35

De lidstaten van de EU beschermen zich tegen de economieën van landen buiten de EU. Een van de beschermingsmaatregelen is de subsidie, die de EU verstrekt aan bedrijven in de EU-landen. Leg uit hoe deze, door de EU verstrekte subsidie, kan leiden tot internationale concurrentievervalsing.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste uitleg:

- Door de subsidie kan een bedrijf uit de EU producten tegen een lagere verkoopprijs aanbieden dan de concurrentie uit niet-EU-landen (waardoor zij concurrerder wordt).

3.3 Ontwikkelingslanden

57. Economie VMBO KB 2017, tijdvak 2, vraag 34

Oefenvraag examen 2017 tijdvak 2 – vraag 34

In Amsterdam is de schoonmaakster steeds vaker een vrouw afkomstig uit arme streken van Zuid-Amerika. Ver van huis verdienen deze moeders met schoonmaken een inkomen voor hun gezin.

Waarvan is deze arbeidsemigratie een gevolg?

- A van welvaartsverschillen tussen arme landen
- B van welvaartsverschillen tussen rijke en arme landen
- C van welvaartsverschillen tussen rijke landen

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- B

58. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 1, vraag 16

Oefenvraag examen 2015 tijdvak 1 – vraag 16

Koffie is een belangrijk exportproduct van Guatemala. De lage exportprijzen voor koffie hebben gevolgen voor de ruilvoet van Guatemala.

Stel dat de exportprijs van koffie uit Guatemala daalt en de importprijzen voor Guatemala niet veranderen. Wat zal er dan gebeuren met de ruilvoet van Guatemala?

- A De ruilvoet van Guatemala zal gelijk blijven.
- B De ruilvoet van Guatemala zal verbeteren.
- C De ruilvoet van Guatemala zal verslechteren.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- C

59. Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 19

Oefenvraag examen 2023 tijdvak 1 – vraag 19

Voor een praktische opdracht gaan Sanne en Kofi onderzoek doen naar de economische situatie van het ontwikkelingsland Zambia. Kofi komt oorspronkelijk uit Zambia en is benieuwd naar de economische situatie van zijn geboorteland.

Monocultuur en hoge schulden zijn kenmerken van een ontwikkelingsland, zo ook in Zambia.
Noem nog twee andere kenmerken van een ontwikkelingsland.

Maximumscore 1 punt

Voorbeelden van juiste kenmerken:

- slechte gezondheidszorg
- een hoog percentage analfabeten
- hoge werkloosheid
- hoog percentage agrariërs
- veel kinderen per gezin
- hoge bevolkingsgroei
- ondervoeding
- gebrekkige hygiëne
- kinderarbeid
- hoog sterftcijfer
- kleine middenstand
- geringe middenklasse
- laag energieverbruik
- ontbrekende tot beperkte vrouwenemancipatie

indien twee juist 1 punt

indien een of geen juist 0 punten

60. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 20

Oefenvraag examen 2021 tijdvak 2 – vraag 20

Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.

Doe het zo: Noteer de nummers (1) en (2). Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.

Eén van de kenmerken van economische onderontwikkeling is een laag inkomen per hoofd van de bevolking. Als we kijken naar de inkomensverdeling, dan zien we dat de inkomens in ontwikkelingslanden erg ...(1)... (**gelijk / ongelijk**) zijn verdeeld over de inwoners van het land. Daarnaast is er vaak sprake van een ...(2)... (**hoge / lage**) bevolkingsgroei.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- (1) ongelijk
- (2) hoge

61. Economie VMBO KB 2017, tijdvak 2, vraag 38

Oefenvraag examen 2017 tijdvak 2 – vraag 38

Analfabetisme is een van de kenmerken van economische onderontwikkeling van een land.
Noem twee andere kenmerken van economische onderontwikkeling.

Maximumscore 2 punten

Voorbeelden van juiste kenmerken:

- Laag inkomen per hoofd van de bevolking
- Snelle bevolkingsgroei
- Ondervoeding
- Grote werkloosheid

62. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 24

Oefenvraag examen 2021 tijdvak 2 – vraag 24

Het starten van bedrijven in ontwikkelingslanden is een vorm van ontwikkelingssamenwerking. Rijke landen kunnen ook op een andere manier een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van ontwikkelingslanden, bijvoorbeeld door het opheffen van de invoerrechten.

Leg uit dat het opheffen van de invoerrechten gunstig kan zijn voor de export van ontwikkelingslanden.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste uitleg:

- Doordat de invoerrechten worden opgeheven, worden de goederen uit ontwikkelingslanden goedkoper (en verbetert de internationale concurrentiepositie van ontwikkelingslanden).

63. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 2, vraag 18

Oefenvraag examen 2015 tijdvak 2 – vraag 18

In een rapport van 2011 gaat de Wereldbank ervan uit dat in de periode van 2000 tot 2030 de vraag naar voedsel wereldwijd zal toenemen met 50% voor granen en 85% voor vlees. De prijzen voor voedsel zullen stijgen, aldus de Wereldbank. De Wereldbank adviseert te investeren in biotechnologie om aan de toekomstige vraag naar voedsel te voldoen.

Zal de armoede door stijging van de voedselprijzen afnemen of toenemen? Verklaar je antwoord.

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

Toenemen

Voorbeelden van een juiste verklaring:

- Doordat de bevolking een groter deel van haar inkomen moet besteden aan voedsel zal er minder overblijven voor andere goederen.
- Door een lagere koopkracht zal de vraag naar goederen verminderen.

64. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 2, vraag 25

Oefenvraag examen 2021 tijdvak 2 – vraag 25

Ontwikkelingshulp aan arme landen is voor rijke landen meer dan alleen maar geld geven. Rijke landen kunnen op langere termijn zelf weer profijt hebben van de ontwikkelingshulp die ze hebben gegeven.

Leg uit dat rijke landen op langere termijn ook profijt kunnen hebben van de ontwikkelingshulp die ze hebben gegeven.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste uitleg:

- Als het inkomen van de inwoners van ontwikkelingslanden stijgt, kunnen zij op langere termijn ook producten uit de rijkere landen kopen. De productie en afzet van de rijke landen stijgen dan.

65. Economie VMBO KB 2016, tijdvak 1, vraag 11

Oefenvraag examen 2016 tijdvak 1 – vraag 11

De Nederlandse overheid kan samen met de andere Europese landen, ook op een andere manier dan met financiële steun, ontwikkelingslanden helpen. Dit kan bijvoorbeeld door contingenteringen voor bepaalde producten af te schaffen.

Leg uit dat afschaffen van contingenteringen gunstig kan zijn voor ontwikkelingslanden.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste uitleg:

- De contingentering afschaffen betekent dat ontwikkelingslanden meer goederen kunnen verkopen aan Nederland en andere Europese landen, waardoor deze ontwikkelingslanden meer geld kunnen verdienen.

66. Economie VMBO KB 2016, tijdvak 1, vraag 6

Oefenvraag examen 2016 tijdvak 1 – vraag 6

Maak de zinnen kloppend door de juiste woorden te kiezen. Doe het zo:
Noteer de nummers (1), (2), (3) en (4) op je antwoordblad. Vul bij de nummers de juiste woorden in.

Kies uit: **lange, korte, voedsel sturen, scholen bouwen.**

Noodhulp is hulp op ...(1)... termijn. Een voorbeeld hiervan is ...(2)...
Structurele hulp is hulp op ...(3)... termijn. Een voorbeeld hiervan is ...(4)...

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- (1) korte.
- (2) voedsel sturen.
- (3) lange.
- (4) scholen bouwen.

67. Economie VMBO KB 2015, tijdvak 1, vraag 19

Oefenvraag examen 2015 tijdvak 1 – vraag 19

Een andere manier om iets aan de armoede te doen, is ontwikkelingshulp. Een voorwaarde voor het krijgen van ontwikkelingshulp van Nederland is het hebben van een goed bestuur.

Waarom heeft het sturen van ontwikkelingshulp naar een land met een slecht bestuur weinig positieve gevolgen voor de bevolking?

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juist antwoord:

- Als gevolg van slecht bestuur komt het geld niet bij de bevolking terecht.

68. Economie VMBO KB 2014, tijdvak 2, vraag 19

Oefenvraag examen 2014 tijdvak 2 – vraag 19

De Wereldhandelsorganisatie probeert vrijhandel te bevorderen.
Volgens de handelsorganisatie zorgt vrijhandel voor een grotere welvaart.

Leg uit dat vrijhandel de welvaart van de consument kan laten toenemen.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste uitleg:

- De consument heeft de beschikking over meer en goedkopere producten en kan op deze manier meer behoeften bevredigen.

69. Economie VMBO KB 2013, tijdvak 2, vraag 43

Oefenvraag examen 2013 tijdvak 2 – vraag 43

De extra winsten door de fairtradehandel hebben een positieve invloed op de plaatselijke bevolking in ontwikkelingslanden. Zo wordt er bijvoorbeeld meer geld geïnvesteerd in onderwijs.

Geef een argument waarom investeren in onderwijs goed is voor de economie van ontwikkelingslanden.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juist argument:

- Door beter onderwijs wordt de ontwikkeling gestimuleerd (meer kennis en vaardigheden). Hierdoor ontstaat meer economische groei.

70. Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 14

Oefenvraag examen 2019 tijdvak 1 – vraag 14

Noem een reden waarom het nationaal inkomen per hoofd van de bevolking geen goede maatstaf is voor de welvaart van de inwoners van een land.

Maximumscore 1 punt

Voorbeelden van een juiste reden:

- Niet alle economische activiteiten van mensen worden meegeteld in de bepaling van de hoogte van het nationaal inkomen van een land.
- De verdeling van het nationaal inkomen is onbekend.
- Het prijspeil in een land is onbekend.
- Veel economische activiteiten in een ontwikkelingsland vinden plaats in het grijze of zwarte circuit.

4. Rekenen

4.1 Rekenen

71. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 16

Oefenvraag examen 2024 tijdvak 1 – vraag 16

Informatiebron 5: overzicht aantal varkens en varkensboerderijen

jaren	totaal aantal varkens (× 1.000.000)	totaal aantal varkensboerderijen
2010	12,25	7.000
2015	12,6	5.000
2020	12,24	3.400

Gebruik informatiebron 5.

In 2010 hadden varkensboeren gemiddeld 1.750 varkens per boerderij.

Bereken de procentuele stijging van het gemiddeld aantal varkens per boerderij in 2020, ten opzichte van 2010. Schrijf je berekening op.

Maximumscore 2 punten

Voorbeeld van een juiste berekening:

- 2020: $\frac{12.240.000}{3.400} = 3.600$ varkens per boerderij
- $\frac{3.600 - 1.750}{1.750} \times 100\% = 106\%$

Opmerking

Een andere manier van afronden niet fout rekenen.

72. Economie VMBO KB 2022, tijdvak 1, vraag 27

Oefenvraag examen 2022 tijdvak 1 – vraag 27

Nederland telt 7,9 miljoen huishoudens in 2019. Daarvan hebben er 2,3 miljoen te maken met structurele betalingsachterstanden.

Bereken het procentuele aantal huishoudens met structurele betalingsachterstanden in Nederland.
Schrijf je berekening op.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste berekening:

- $\frac{2,3 \text{ miljoen}}{7,9 \text{ miljoen}} \times 100\% = 29,1\%$

Opmerking

Afrondingsverschillen niet fout rekenen.

73. Economie VMBO KB 2021, tijdvak 1, vraag 22

Oefenvraag examen 2021 tijdvak 1 – vraag 22

Jarenlang heeft Heineken in Mexico geprobeerd om, naast de spotgoedkope Mexicaanse biertjes, een luxe bier te introduceren, het flesje Heineken. In 2018 is voor € 6 miljard aan bier verkocht in Mexico. Slechts 5% van dat bedrag besteden Mexicanen aan luxe bieren, zoals Heineken.

Bereken hoeveel euro in 2018 in Mexico wordt besteed aan luxe bieren. Schrijf je berekening op.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste berekening:

- $\frac{€ 6 \text{ miljard}}{100} \times 5 = € 300 \text{ miljoen.}$

74. Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 27

Oefenvraag examen 2019 tijdvak 1 – vraag 27

Economiedocente Tromp bespreekt een krantenartikel in 4 vmbo. Volgens het artikel is het gemiddelde inkomen in Nederland in 2015 gestegen, terwijl ook het aantal huishoudens die leven onder de armoedegrens is toegenomen. Het artikel meldt verder dat in 2015 huishoudens met het hoogste inkomen per jaar gemiddeld € 52.000 uitgeven en de huishoudens met de laagste inkomens gemiddeld € 20.000.

Bereken hoeveel procent er meer wordt uitgegeven door de huishoudens in de hoogste inkomensgroep ten opzichte van de huishoudens in de laagste inkomensgroep. Schrijf je berekening op.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste berekening:

- $$\frac{€ 52.000 - € 20.000}{€ 20.000} \times 100\% = 160\%.$$

75. Economie VMBO KB 2018, tijdvak 1, vraag 20

Oefenvraag examen 2018 tijdvak 1 – vraag 20

Informatiebron 5: economische gegevens van Zuid-Afrika in 2015

nationaal inkomen	\$ 313 mld
werkloosheid	25%
waarde export	\$ 81,63 mld
waarde import	\$ 84,33 mld
bevolking	54.500.000
aantal inwoners onder de armoedegrens	19.075.000

Gebruik informatiebron 5.

Een groot deel van de bevolking van Zuid-Afrika leeft nog steeds onder de armoedegrens.

Bereken het percentage van de bevolking dat onder de armoedegrens leeft. Schrijf je berekening op.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste berekening:

- $\frac{19.075.000}{54.500.000} \times 100\% = 35\%$.

76. Economie VMBO KB 2017, tijdvak 2, vraag 6

Oefenvraag examen 2017 tijdvak 2 – vraag 6

De totale omzet van de supermarkten was in de tweede week van het WK voetbal € 54.000.000.
Een stijging van 2,4% vergeleken met dezelfde week in 2013.

Bereken de totale omzet van de supermarkten in dezelfde week in 2013. Schrijf je berekening op.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste berekening:

- $\frac{€ 54.000.000}{102,4} \times 100 = € 52.734.375.$

77. Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 9

Oefenvraag examen 2023 tijdvak 1 – vraag 9

Hoe worden de afschrijvingen berekend?

A (aanschafwaarde – levensduur) / restwaarde

B (aanschafwaarde – restwaarde) / levensduur

C levensduur / (aanschafwaarde – restwaarde)

D restwaarde / (aanschafwaarde – levensduur)

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- B

78. Economie VMBO KB 2023, tijdvak 1, vraag 30

Oefenvraag examen 2023 tijdvak 1 – vraag 30

Wat bepaalt, behalve de aanschafwaarde, de hoogte van de jaarlijkse afschrijvingen van een auto?

- A de restwaarde, de gebruiksduur en de verzekering
- B de restwaarde en de gebruiksduur
- C de restwaarde, de onderhoudskosten en het aantal kilometers

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- B

79. Economie VMBO KB 2024, tijdvak 1, vraag 21

Oefenvraag examen 2024 tijdvak 1 – vraag 21

Marokko is een land in het noordwesten van Afrika. Het land heeft een bovengemiddelde economische groei en is daarmee inmiddels de zesde economie van Afrika.

In 2021 bedroeg het nationaal inkomen van Marokko € 100,38 miljard. Het land had toen 35 miljoen inwoners. In Nederland was in datzelfde jaar het nationaal inkomen per hoofd van de bevolking € 47.800.

Bereken het nationaal inkomen per hoofd van de bevolking van Marokko in 2021. Schrijf je berekening op.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van een juiste berekening:

- $$\frac{€100,38 \text{ miljard}}{35 \text{ miljoen}} = €2.868$$

80. Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 13

Oefenvraag examen 2019 tijdvak 1 – vraag 13

In welke regel staat de juiste berekening van het inkomen per hoofd van de bevolking?

- A het aantal inwoners $\times$ totaal inkomen
- B $\frac{\text{het aantal inwoners}}{\text{totaal inkomen}}$
- C $\frac{\text{het totaal inkomen}}{\text{aantal inwoners}}$
- D het gemiddeld inkomen $\times$ aantal inwoners

Maximumscore 1 punt

Het juiste antwoord is:

- C

81. Economie VMBO KB 2019, tijdvak 1, vraag 15

Oefenvraag examen 2019 tijdvak 1 – vraag 15

De armste 10 miljoen mensen in Ethiopië ontvangen 5% van het nationaal inkomen. Het nationaal inkomen bedraagt per jaar \$ 175 miljard in dit land.

Bereken het **gemiddelde** inkomen per jaar dat de armste 10 miljoen mensen in Ethiopië ontvangen. Schrijf je berekening op.

Maximumscore 2 punten

Voorbeeld van een juiste berekening:

- $\$ 175.000.000.000 \times 0,05 = \$ 8.750.000.000.$
- $\frac{\$ 8.750.000.000}{10.000.000} = \$ 875.$

82. Economie VMBO KB 2017, tijdvak 1, vraag 22

Oefenvraag examen 2017 tijdvak 1 – vraag 22

Ontwikkelingslanden hebben een aantal kenmerken, zoals een laag inkomen per hoofd van de bevolking.

Brazilië	
nationaal inkomen	\$ 2.353.000.000.000
aantal inwoners	204.260.000

Bereken het nationaal inkomen per hoofd van de bevolking in Brazilië. Schrijf je berekening op.

Maximumscore 1 punt

Voorbeeld van juiste berekening:

- $$\frac{\$ 2.353.000.000.000}{204.260.000} = \$ 11.519,63.$$

